

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
« Қазгидромет» РМК Батыс Қазақстан облысы бойынша филиалы

БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ

Қаңтар 2026 жыл

Орал, 2026 ж

	МАЗМҰНЫ	Бет
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның ластануының негізгі көздері	4
2	Орал қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі.	4
2.1	Ақсай қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі.	6
2.2	Бөрлі ауылының атмосфералық ауасының сапасына мониторингі .	7
3	Жауын шашын сапасының жағдайы	8
4	Батыс Қазақстан облысының аумағындағы жер үсті суларының сапасына Мониторинг жүргізу.	8
5	Батыс Қазақстан облысының радиациялық жағдайы	10
	Қосымша 1	11
	Қосымша 2	13

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желілеріндегі қоршаған ортаның жай-күйі мониторингін жүргізу жөніндегі «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелерінде орындалған жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Батыс Қазақстан облысы (әрі қарай БҚО) аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғамдастықтарды және тұрғындарды ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің болып жатқан өзгерістер үрдісін ескере отырып, ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау үшін қажет.

Батыс Қазақстан облысының атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері.

ҚР статистика жөніндегі комитеттің мәліметтері бойынша облыста стационарлы көздерден келетін ластаушы заттар көлемі 33,303 мың т құрады.

. Орал қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Орал қ. аумағындағы атмосфералық ауа жай-күйін бақылау 4 автоматтық станцияларда жүргізіледі (1 Қосымша).

Қалада жалпы 7 көрсеткішке дейін анықталады: 1) күкірт диоксиді; 2) көміртегі оксиді; 3) азот диоксиді; 4) азот оксиді; 5) озон; 6) күкіртті сутегі, 7) аммиак

Әрбір бекеттің орналасқан орындары мен анықталатын көрсеткіштері тізімі туралы ақпарат 1-кестеде ұсынылған.

1-кесте

Орал қ. бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
2	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Гагарин көш., 25	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкірт сутегі
3			Даумов көш. (С.М.Кирова ат. парк)	азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді.
5			Мұхит көш. (Мирлан базары)	азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, күкірт сутегі, озон, аммиак
6			Жәңгірхан көш., 45В	көміртегі оксиді.

Орал қаласында (1 нүкте) стационарлық бақылау бекеттерінен басқа жылжымалы экологиялық зертхана жұмыс істейді, оның көмегімен ауа сапасын өлшеу 10 көрсеткіш бойынша жүргізіледі (1 қосымша): 1) қалқыма бөлшектері; 2) күкірт диоксиді; 3) көміртек оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді; 6) күкіртті сутегі; 7) көмірсутектер; 8) формальдегид; 9) бензол.

2026 жылғы қаңтар айына Орал қаласындағы атмосфералық ауа сапасының мониторинг нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Орал қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі **төмен** деп бағаланды, №5 ЛББ бекеті аумағында көміртегі оксиді бойынша СИ=0,96 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәндерімен анықталды.

Максималды бір реттік және орташа тәуліктік концентрациясы мен басқа ластаушы заттардың концентрациясы ШЖШ -дан аспады.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану (ЖЛ және ЭЖЛ) жағдайлары: ЖЛ (10 ШЖШ астам) және ЭЖЛ (50 ШЖШ астам) тіркелген жоқ.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 2-кестеде көрсетілген.

2-кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м³	ШЖШ _{м.б. асу} еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
							оның ішінде	
Орал қ.								
Күкірт диоксиді	0,01	0,25	0,05	0,10	0	0	0	0
Көміртегі оксиді	0,37	0,12	4,82	0,96	0	0	0	0
Азот диоксиді	0,027	0,68	0,18	0,88	0	0	0	0
Азот оксиді	0,007	0,11	0,19	0,46	0	0	0	0
Күкіртті сутегі	0,0011		0,01	0,90	0	0	0	0
Озон	0,028	0,92	0,05	0,30	0	0	0	0
Аммиак	0,006	0,14	0,128	0,64	0	0	0	0

Қорытынды:

Соңғы бес жылда атмосфералық ауа ластануының деңгейі келесі жағдайда өзгеріп отырған:

Кестеден көріп отырғанымыздай соңғы бес жылда Орал қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі 2022 мен 2024-2026 жылы –төмен,ал 2023 жылы- жоғары деп бағаланды.

2.1 Ақсай қаласы атмосфералық ауа сапасының мониторингі

Ақсай қ. аумағындағы атмосфералық ауа жай-күйін бақылау 1 автоматтық станцияларда жүргізіледі (1 Қосымша).

Жалпы қалада 4 көрсеткішке дейін анықталады: 1) күкірт диоксиді; 2) көміртегі оксиді; 3) азот диоксиді; 4) азот оксиді.

Әрбір бекеттің орналасқан орындары мен анықталатын көрсеткіштер тізімі туралы ақпарат 5-кестеде ұсынылған.

5-кесте

Ақсай қ. бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
4	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Утвинская көшесі, 17	күкірт диоксиді, азот диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді.

2026 жылғы қаңтар айындағы Ақсай қаласындағы атмосфералық ауа сапасының мониторинг нәтижелері.

Ақсай қаласындағы бақылау желісінің деректері бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **төмен** деп бағаланды, №4 ЛББ бекеті аумағында көміртегі оксиді бойынша СИ=0,97 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәндерімен анықталды.

Максималды бір реттік және орташа тәуліктік концентрациясы мен басқа ластанушы заттардың концентрациясы ШЖШ -дан аспады.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану (ЖЛ және ЭЖЛ) жағдайлары: ЖЛ (10 ШЖШ астам) және ЭЖЛ (50 ШЖШ астам) тіркелген жоқ.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 6-кестеде көрсетілген.

6-кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м³	ШЖШ _{м.б.асу} еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
							оның ішінде	
Ақсай қ.								
Күкірт диоксиді	0,0000	0,000	0,000	0,00	0,000	0	0	0
Көміртегі оксиді	0,66	0,22	4,86	0,97	0,000	0	0	0
Азот диоксиді	0,000	0,000	0,000	0,00	0,000	0	0	0
Азот оксиді	0,006	0,11	0,040	0,10	0,000	0	0	0

Қорытынды:

Соңғы бес жылда атмосфералық ауа ластануының деңгейі келесі жағдайда өзгеріп отырған:

Кестеден көріп отырғанымыздай қазан айында соңғы бес жылда Ақсай қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі 2022 -2026 жылы –төмен деп бағаланды.

2.2 Бөрлі ауылының атмосфералық ауасының сапасына мониторингі .

Бөрлі ауылы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 1 көрсеткішке дейін анықталады: 1) озон.

Орналасу орындары туралы ақпарат және әрбір постта анықталатын көрсеткіштер тізімі берілген.

7-кесте

Бақылау бекеттерінің орналасуы және анықталған қоспалар Бөрлі елді мекені

Сан пост	Таңдау мерзімдері	Бақылаулар жасау	Пошта мекенжайы	Анықталған қоспалар
7	әр 20 минут сайын	үздіксіз режимде	ст. Чапаев , 14/2	озон.

2026 жылғы қаңтар айындағы Бөрлі а. атмосфералық ауа сапасының мониторинг нәтижелері.

Бөрлі кентіндегі бақылау желісінің мәліметтері бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **төмен** болып бағаланды, №7 ЛББ бекеті аумағында озон бойынша ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) СИ=0,93 (төмен деңгей) мәндерімен анықталды.

Максималды бір реттік ластаушы заттардың концентрациясы ШЖШ-дан аспады.

Озонның орташа тәуліктік концентрациясы тәулігіне 2,03 ШЖШ құрады; ластаушы заттардың басқа концентрациясы ШЖШ-дан аспады.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану (ЖЛ және ЭЖЛ) жағдайлары: ЖЛ (10 ШЖШ астам) және ЭЖЛ (50 ШЖШ астам) тіркелген жоқ.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 8-кестеде көрсетілген.

8-кесте

Атмосфералық ауаның ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м³	ШЖШ _{м.б.асу} еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
							оның ішінде	
Бөрі								
Озон	0,0610	2,03	0,15	0,93	0,000	0,00	0	0

3. Атмосфералық жауын-шашынның жай-күйі

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 4 метеостанцияда (Орал, Ақсай, Жалпақтал, Каменка) жаңбыр суының сынамаларын алудан тұрды.

сульфаттар – 25,77 %, гидрокарбонаттар – 29,11%, кальций иондары – 11,15%, хлоридтер – 12,30%, натрий иондары – 7,39%, магний иондары -3,21%, калий иондары – 5,01%, аммоний иондары -2,14%, нитрат-3,93%.

Ең үлкен жалпы минералдану Орал МС – 130,32 мг/л, ең азы – 63,61мг/л – Ақсай МС-да байқалды.

Атмосфералық жауын-шашынның меншікті электр өткізгіштігі 98,90мкСм/см (Жалпақтал МС) - ден 223,00мкСм/см (Орал МС) - ге дейін болды.

Жауын-шашынның қышқылдығы әлсіз қышқыл ортадан бейтарап ортаға дейін сипатқа ие және 6,61(Каменка МС) - 7,34(Орал МС) аралығында болады.

4. Батыс Қазақстан облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Батыс Қазақстан облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 8 су объектісінің (Жайық, Шаған, Деркөл, Елек, Шыңғырлау, Қараөзен, Сарыөзен, Көшім су арнасы)17 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **43** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ5, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар, пестицидтар.*

Батыс Қазақстан облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

3 кесте

Су объектісінің атауы	Су сапасының сыныбы		Ластаушылар	Өлш.бірл.	концентрация
	Қаңтар 2025 ж	қаңтар 2026 ж.			
Жайық өзені	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	Фосфаттар	мг/дм ³	0,412
			ОБТ5	мг/дм ³	2,369
			Жалпы темір	мг/дм ³	0,106
Шаған өзені	4 сынып (ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	Фосфаттар	мг/дм ³	0,554
			ОБТ5	мг/дм ³	2,247
Деркөл өзені	4 сынып (ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	Фосфаттар	мг/дм ³	0,541
			Магний	мг/дм ³	23,4
			ОБТ5	мг/дм ³	2,34
Елек өзені	4 сынып (ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	Фосфаттар	мг/дм ³	0,588
			ОБТ5	мг/дм ³	2,14
			Магний	мг/дм ³	20,4
Шыңғырлау өзені	4 сынып (ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,22
			Магний	мг/дм ³	20,4
Сарыөзен өзені	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,54
			Жалпы темір	мг/дм ³	0,12
			Магний	мг/дм ³	20,4
Қараөзен өзені	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	Жалпы темір	мг/дм ³	0,13
Көшім су арнасы	4 сынып (ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,54
			Жалпы темір	мг/дм ³	0,11

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылдың қаңтар айымен салыстырғанда Шаған, Деркөл, Елек, Шыңғырлау өзендері мен Көшім су арнасының жер үсті суларының сапасы 4 - сыныптан 3-сыныпқа көпті-жақсарды. Жайық, Қараөзен және Сарыөзен өзендерінде судың сапасы өзгерген жоқ. Батыс Қазақстан

облысының су объектілеріндегі негізгі ластаушы жалпы темір, магний, фосфаттар, ОБТ5 болып табылады.

Осы көрсеткіштер бойынша сапа нормативтерінің асып кетуі негізінен көптеген халық жағдайында қалалық сарқынды сулардың төгінділеріне тән.

2026 жылдың қаңтар айында Батыс Қазақстан облысының аумағында ЖЛ жағдайы табылған жоқ.

Тұстамалар бөлінісінде су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат 2-қосымшада көрсетілген.

5. Батыс Қазақстан облысының радиациялық жағдайы

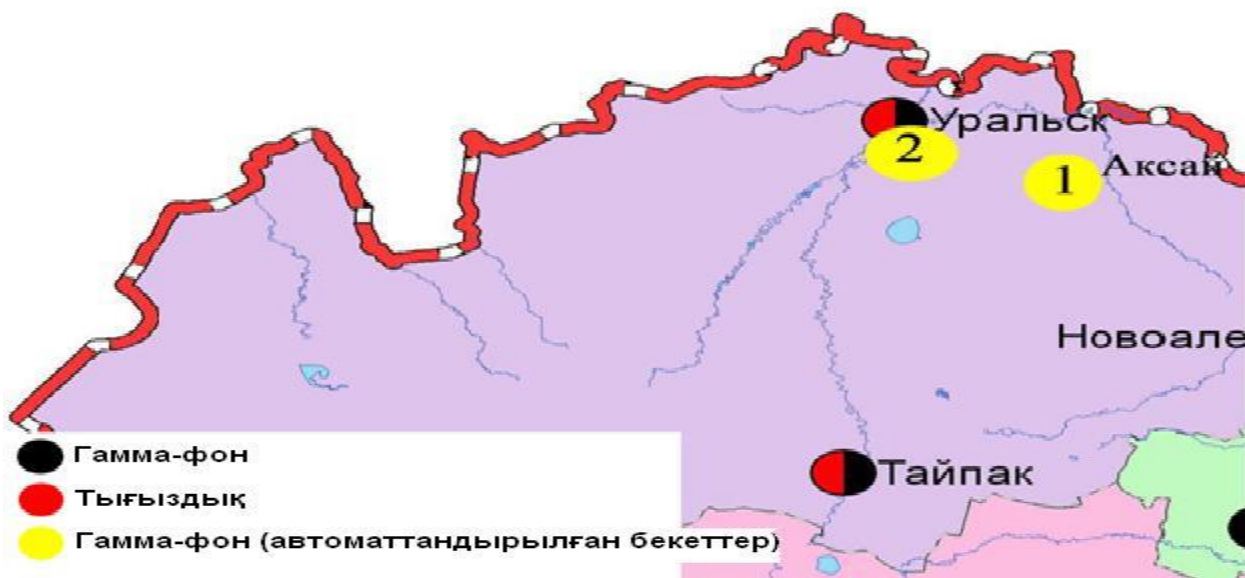
Радиациялық гамма-фонның мөлшері жергілікті аумақта күн сайын 2 метеорологиялық станцияда (Орал, Тайпак) өлшенді.

Облыстың елді мекендері бойынша атмосфераның жер қабатының радиациялық гамма-фонының орташа мәндері 0,09-0,20мкЗв/сағ шегінде болды, облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,14 мкЗв / сағ құрады және рұқсат етілген шектерде болды.

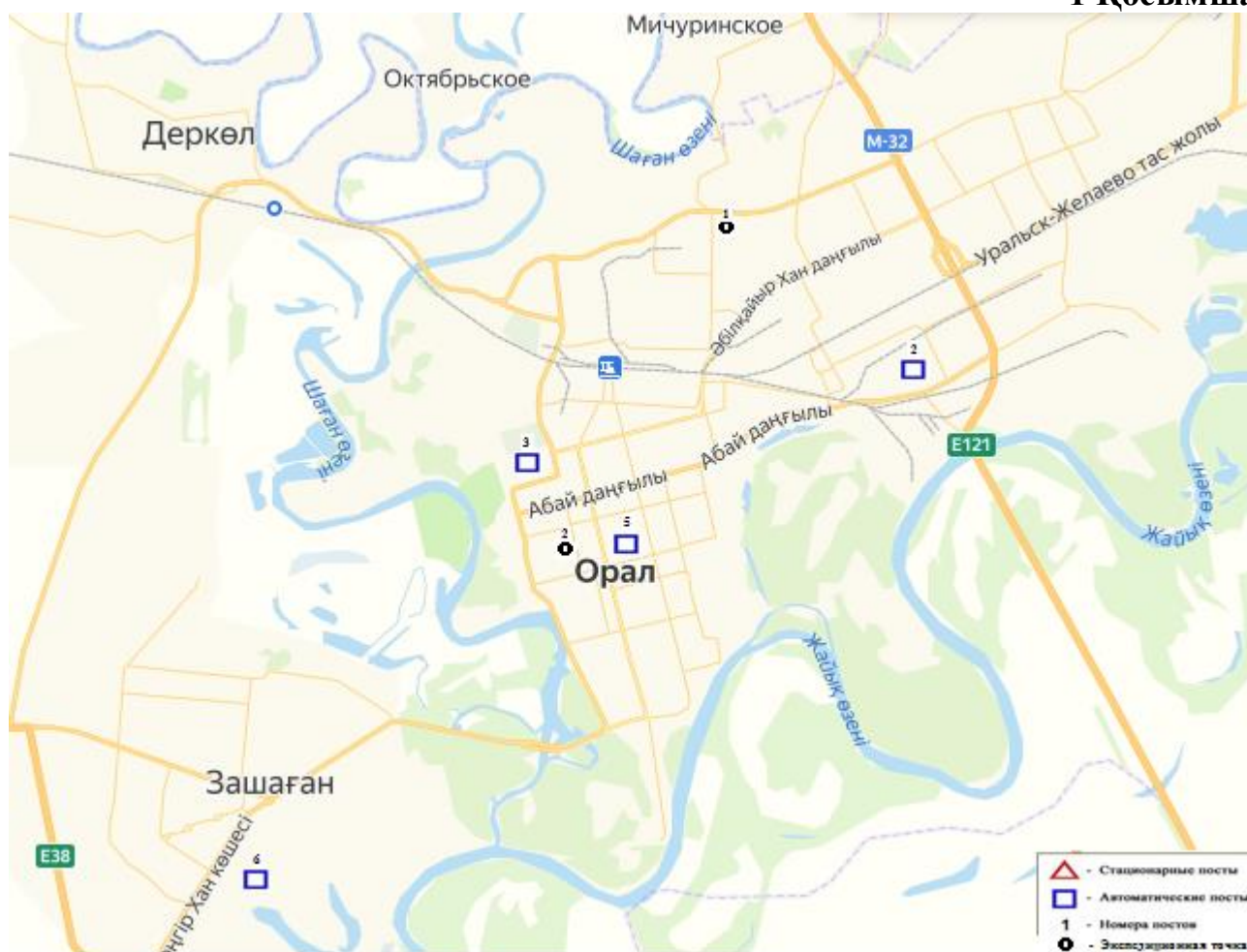
Батыс Қазақстан облысының аумағында атмосфераның жерге жақын қабатының радиоактивті ластануын бақылау көлденең планшеттер арқылы ауа сынамаларын алу 2 метеорологиялық станцияда (Орал, Тайпак) жүзеге асырылды. Барлық станцияларда бес тәуліктік сынама алу жүргізілді.

Облыс аумағындағы атмосфераның жер бетіндегі қабатындағы радиоактивті түсулердің орташа тәуліктік тығыздығы 1,2-2,0Бк/м² аралығында болды.

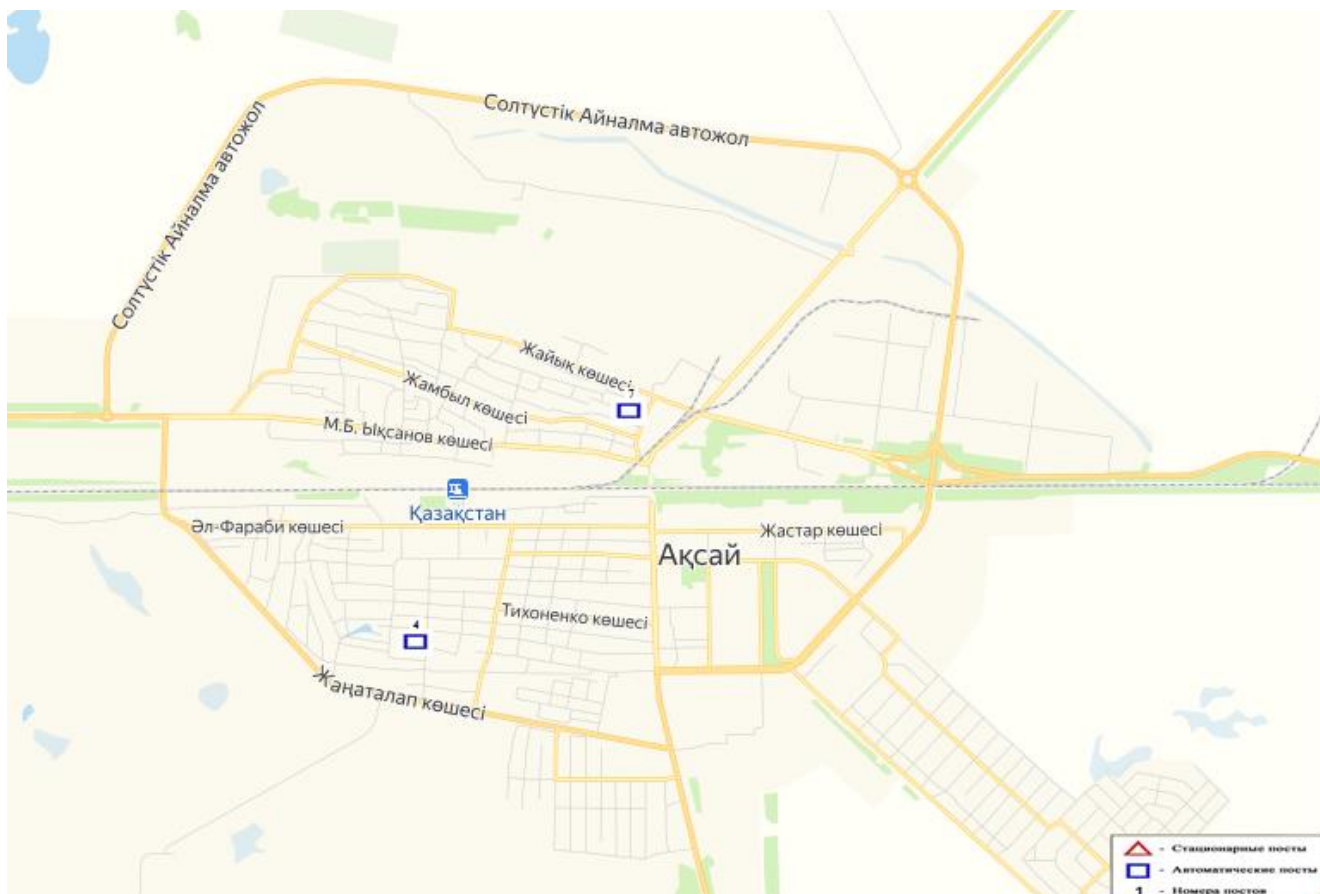
Облыс бойынша түсу тығыздығының орташа шамасы 1,5 Бк/м² құрады, бұл шекті рұқсат етілген деңгейде болды.

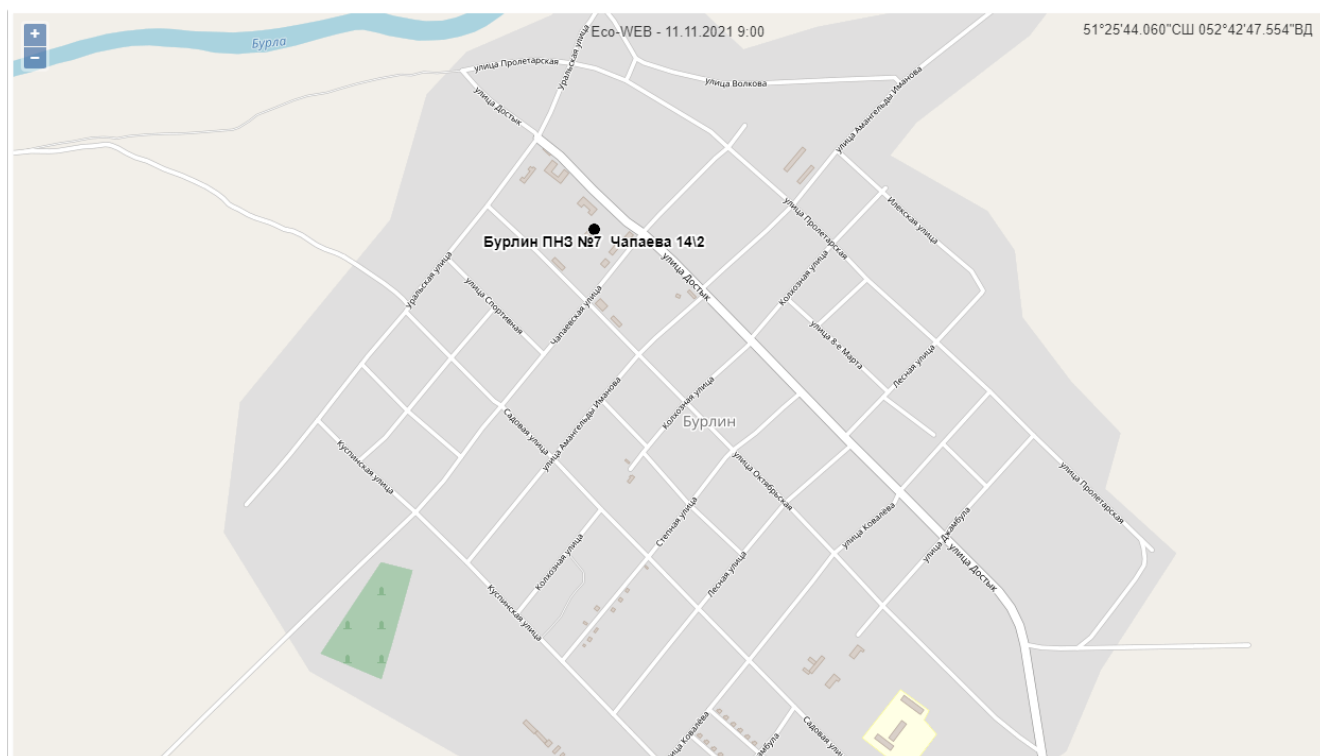
1-сур. Батыс Қазақстан облысының аумағындағы радиациялық гамма-фон мен радиоактивті түсулердің тығыздығын бақылау метеостансаларының орналасу сызбасы

Орал қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

2 сур. – Ақсай қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

3 сур. – Бурлин а. қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

**Батыс Қазақстан облысы жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша
ақпараты**

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Жайық өзені	судың температурасы 0,1-ден бастап 0,2°C , сутегі көрсеткіші 6,9-6,99, суда ерітілген оттегінің концентрациясы – 9,03-9,92 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,22-2,54 мг/дм ³ , мөлдірлігі – 17-18 см, кермектілік – 5-5,5 мг/дм ³	
тұстама Январцево ауылынан 0,5 км төмен	3 сынып	фосфаттар – 0,407 мг/дм ³ , ОБТ ₅ - 2,38 мг/дм ³ , жалпы темір-0,11 мг/дм ³ . ОБТ ₅ және жалпы темір нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Орал қаласынан 0,5 км жоғары	3 сынып	фосфаттар – 0,485 мг/дм ³ , ОБТ ₅ - 2,46 мг/дм ³ , ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Орал қаласынан 11,2 км төмен,гидробекеті	3 сынып	ОБТ ₅ - 2,22 мг/дм ³ . ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Көшім ауылы	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,46 мг/дм ³ ,фосфаттар-0,461 мг/дм ³ . ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Тайпақ ауылы	3 сынып	ОБТ ₅ -2,3 мг/дм ³ , жалпы темір – 0,12 мг/дм ³ . Жалпы темір және ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Шаған өзені	судың температурасы 0,2-0,3° С , сутек көрсеткіші 6,89-6,93 құрады, суда ерітілген оттегінің концентрациясы 9,68-9,76 мг/л, ОБТ ₅ орташа 2,22-2,3 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі 17 см, кермектілік – 5,3-5,6 мг/дм ³	
тұстама Чувашинский ауылы	3 сынып	фосфаттар – 0,606 мг/дм ³ , ОБТ ₅ - 2,22 мг/дм ³ , жалпы темір-0,11 мг/дм ³ . ОБТ ₅ және жалпы темір нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Орал қаласынан 0,4 км жоғары, шұңқырдан 1 км жоғары	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,3 мг/дм ³ , фосфаттар – 0,509 мг/дм ³ . ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық кластан аспайды.
тұстама Шаған өзеніннің сағасынан 0,5 км жоғары	3 сынып	ОБТ ₅ - 2,22 мг/дм ³ , фосфаттар – 0,548 мг/дм ³ . ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Деркөл өзені	су температурасы 0,2-0,3°C, сутегі көрсеткіші 6,95-6,97 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,84-9,92 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,14-2,54 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі – 17 см, кермектілік – 5,9-6 мг/дм ³	
тұстама Селекционный ауылы	3 сынып	Жалпы темір-0,11 мг/дм ³ ОБТ ₅ - 2,54 мг/дм ³ , магний-24мг/дм ³ . ОБТ ₅ және жалпы темір нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Магний нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
тұстама Ростоши ауылы	3 сынып	ОБТ ₅ -2,14 мг/дм ³ , фосфаттар – 0,698 мг/дм ³ , магний-22,8 мг/дм ³ , жалпы фосфор-0,228 мг/дм ³ . Магний нақты концентрациясы фондық сыныптан асады. ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.

Елек өзені	су температурасы 0,2°C, сутегі көрсеткіші 7 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,92 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,14 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік – 5,6 мг/дм ³	
тұстама Шілік ауылы	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,14 мг/дм ³ , магний-20,4 мг/дм ³ , фосфаттар-0,588 мг/дм ³ . ОБТ ₅ және магний нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Шыңғырлау өзені	су температурасы 0,2 °C, сутегі көрсеткіші 7 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,68 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,22 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік – 6 мг/дм ³	
тұстама Григорьевка ауылы	3 сынып	ОБТ ₅ - 2,22 мг/дм ³ , магний-20,4 мг/дм ³ . ОБТ ₅ және магний нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Сарыөзен өзені	су температурасы 0,2 °C, сутегі көрсеткіші 6,93 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,84 мг/дм ³ , ОБТ ₅ - 2,54 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік– 6,2 мг/дм ³ .	
тұстама Бостандық ауылы	3 сынып	магний-20,4 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,54 мг/дм ³ , жалпы темір-0,12 мг/дм ³ . ОБТ ₅ , магний және жалпы темір нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Қараөзен өзені	су температурасы 0,2°C, сутегі көрсеткіші 6,97 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,84 мг/дм ³ , ОБТ ₅ - 2,06 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік – 6 мг/дм ³	
тұстама Жалпақтал ауылы	3 сынып	жалпы темір-0,13 мг/дм ³ . Жалпы темір нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Көшім су арнасы	су температурасы 0,2°C, сутегі көрсеткіші 6,89 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы – 9,84 мг/дм ³ , ОБТ ₅ -2,54 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік – 5 мг/дм ³	
тұстама Көшім ауылынан ОШ дейін 0,5 км	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,54 мг/дм ³ , жалпы темір-0,11 мг/дм ³ . ОБТ ₅ және жалпы темір нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.

Анықтамалық бөлім

Елді мекендер ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілетін шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	Максималды бір-реттік	Орташа тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектер	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектер	0,16	0,035	
Хлорлы сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2

Мышыяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкірт сутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді мекендердің атмосфералық ауасына қатысты гигиеналық нормативі» (2022 жылдың 2 тамыздан СанЕжәнеН №70)

Атмосфералық ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалануы
I	Төменгі	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

52.04.667–2005 ЖҚ, мемлекеттік органдарды, қоғамдықтарды және тұрғындарды ақпараттандыруға арналған атмосфералық ластанудың жай-күйі құжаттары. Жасақтауға, құруға, баяндауға және күтуге қатысты жалпы талаптар

Су пайдалану кластарын суды пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша саралау

Суды пайдалану класы	Тазалау мақсаты/түрі	Су пайдалану кластары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Су эжожүйелерінің қызметі	-	+	+	-	-	-	-
Балық өсіру/ихтиофаунаны қорғау	Албырт балық	+	+	-	-	-	-
	Тұқы балық	+	+	+	-	-	-
Ауыз су-шаруашылық сумен жабдықтау және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарын сумен жабдықтау	Қарапайым өңдеу	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы өңдеу	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды өңдеу	+	+	+	-	-	-
Мәдени-тұрмыстық су пайдалану	Туризм, спорт, демалыс, шомылу	+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Тұндыру карталарын пайдалану кезінде	+	+	+	+	+	-
Өнеркәсіптік су	Технологиялық	+	+	+	+	+	-

пайдалану	процестер, салқындату процестері						
Гидроэнергетика	-	+	+	+	+	+	+
Су көлігі	-	+	+	+	+	+	+
Тау-кен өндірісі	-	+	+	+	+	+	+

Ескертпе:

"+" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етеді;

"-" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етпейді.

«Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың бөліктеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР СРИМ 04.06. 2025 жылғы № 111-НҚ Бұйрық).

Радиациялық қауіпсіздік нормативі*

Нормаланатын көлемдер	Доза шектері
Тиімді доза	Тұрғындар
	Кез келген кезекті 5 жылда орташа мәні жылына 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв аспайды

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің санитарлық-эпидемиологиялық талаптары»

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ), топырақтағы мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0
Күшәла (жалпы нысан)	2,0
Сынап (жалпы нысан)	2,1

* Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне гигиеналық нормативтерді бекіту туралы " Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 Бұйрығы

БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША «ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК

МЕКЕН ЖАЙЫ:

**ОРАЛ ҚАЛАСЫ
ЖӘҢГІРХАН КӨШ. 61/1
ТЕЛ. 8-(7112)-50-20-21**

E MAIL: LAB_ZKO@METEO.KZ